

Szerkesztőségi iroda:

Nagybecskerek,
Zápolya-utca 1-ső szám,
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizeté-
sek és a lap szétküldésére vo-
natkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: Dr. BRÁJNER LAJOS.

Előfizetési árak:

Egész évre ———— 24 kor
Félévre ———— 12 .
Negyedévre ———— 6 .
Egy hóra ———— 2 .
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési
irodáknban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Nagybecskerek, 1910.

XXXIX. évfolyam 97. szám.

Péntek, április 29.

Országmentés.

— április 29.

A legutóbbi vasárnap zajos politikai koncertjében sok értékes, az ország közvéleményének felvilágosítását célzó okos szó hangzott el, de az ország szebb jövőt váró lakosságának a legnagyobb örömet kétségtelenül Rohonyi Gyula igazságügyi államtitkár nagybecskereki programbeszéde okozta, mert ennek egyik fontos passzusából azt a pozitív tudomást meríthette, hogy a Khuen-Héderváry-kormány nemcsak hangoztatja az ország jólétét, hanem ennek biztosítása végett a komoly cselekvés terére lépett.

Az amit az államtitkár erre vonatkozólag pozitív formában, s kétségtelenül a kormány jóváhagyásával mondott, a beavatottak előtt eddig sem volt titok, most pedig, hogy illetékes és nagy súlyjal bíró nyilatkozat alakjában köztudomásra jutott, bizonyára hozzá fog járulni az ország méltán aggódó lakosságának megnyugtatásához. A koalíció kormánya ugyanis, mely négy év alatt 365 millióval növelte az állam terhé, s mely az elmúlt évben 200 millió deficitet zárta költségvetését, s ilyenképp a pénzügyi romlás szélére sodorta az országot, nem talált más kiutat a kátyúból, mint egy egész sereg új adót, melyet a koalíció parlamentje az elmúlt rezsim utolsó törvényalkotásaként meg is szavazott.

Mindenki emlékezhetik arra az országos megdöbbenésre, majd arra az országos viharra, melyet az új adótörvények megszavazásának híre keltett. Majdnem az összes kereskedelmi és iparkamarák, gazdasági és pénzügyi szövetkezetek, a legkülönbözőbb korporációk felemelték tiltakozó szavukat az ország kereskedelmét, iparát, gazdasági jólétét alapjaiban megtámadó, a lakosság legkülönbözőbb rétegeire elviselhetetlen terheket róó törvények ellen, s valósággal megostromolták a kormányt kérényeikkel, melyekben a lehetetlen tör-

vények módosítását, méltányos enyhítését, vagy legalább életbeletetésüknek 1911. évi január elsejéig való elhalasztását kéri.

A Khuen-Héderváry-kormány, mely becsületesen és őszintén az ország javát akarja, s melynek egyik sarkalatos és legszebb programpontja az ország gazdasági jólétének emelése, nem zárkozott el a nemzet jajszava elől, s komolyan és a segítség becsületes szándékával keresni kezdte a módokat, melyekkel e törvények súlyos következményeit el lehetne háritani az aggódó lakosságról.

Rohonyi Gyula államtitkár nagybecskereki beszéde a hivatalos kijelentés súlyával tudomására hozta a megkönnyeb-
bülten fellélegző nemzetnek, hogy a kormány e módokat meg is találta, s megtett minden szükséges előkészületet arra, hogy az új adótörvények érvénybelépését felfüggeszse mindaddig, míg igazságosabb adótörvényeket nem tehet helyükbe.

Valóságos országmentés az, amire a Khuen-Héderváry-kormány a koalíció végzetessé válható tendenciájával szemben vállalkozik, s becsületes törekvésével valóban kiérdemelheti még azoknak bizalmát és háláját is, akit alkotó és nemzetfejlesztő céljairól eddigi tényei netán még nem győztek meg.

IDŐJÁRÁS.

(A nagybecskereki meteorológiai állomás időjárás-jelentése.)

Április 29.

Barométer súlyedő, délután 138 órakor: 755.5 mm.
Hőmérséklet: maximum 17.6 C., minimum 2.0. Csapadék:
— Felhőzet: —. Szélirány és erősség: SE. 2.

Jóslat a következő 24 órára: Száraz. Enyhébb.

Jelmagyarázat: A barométer állása a déli leolvasást tünteti fel a helyi magasságra való átszámítás nélkül; 0° C-ra redukálva. Maximum és minimum este 8 óra 38 6 perctől másnapi este 8 óra 38 percgig; csapadék reggel 6 óra 38 perctől másnapi reggel 6 óra 38 percgig; felhőzet: Ci = fűrtűfelhő, Cu = gomolyfelhő, St = rétegesfelhő, Nb = esőfelhő, Ci-St = felhőfátyol, Ci-Cu = bányafelhő, Cu-St = réteges gomolyfelhő. Szélirány: N = észak, S = dél, W = nyugat, E = kelet. Felhőzet nagyság: 0 = tiszta ég, 10 = teljesen borult. Szélereősség: 0 = szélcsend, 8 = nagy vihar.

A „TORONTÁL” tárcája.

A mentő.

Huszonöt éves koromban egy emberi életet, egy fiatal nőt mentettem meg. Egy tengeri fürdőben hágtam akkor éppen a nyakára annak az ezres bankónak, melyet első festményemért, a Kratilloff hercegnő arcképeért kaptam, ki megkorhacsoltatta az inasát s elérzékenyülten sirt a „Májusi éj” olvasása közben.

A szálló, a melyben laktam, szerencsétlenségemre tömve volt angol nőkkel. Csak úgy özönlöttek xi a nap minden órájában a lapos rut misszek, kik honvágygyal töltöttek el a párisi nők után. A harmadik nap azonban szerencsére egy fiatal párt hozott az esti vonat. A férfiről nem szólok semmit: tucat-ember volt, minő ezrével akad mindenütt. De a nőcske! Oh! minő tüde bájos virág, kuszó rózsá, halvány viola; sugár darázs termet; finom büszke feje kecsesen ült gömbölyű vállain.

Még akkor este erőlyesen lehordta egy elveszett csomag miatt a férjét. A férjét, bocsánat, ha így nvezem a társát, miután megöriztem az emléket intim összezőrdüléseiknek, melyek meghasonlították őket. Nem is hinné az ember, hogy a szerelmeseik pörlekedni is szoktak egymás közt. Pedig hát itt az volt az eset.

A szobajok az enyém mellett esett s a vékony közfal sok mindent elárult. Képzoljék el, a kis asszonykának már is szomorú órái voltak. Eszébe jutott a komoly reális férj, kinek nagy állhatatossággal magasztalta az előnyeit.

— Ugyan, Germaine! hebegte egy hang.
A szemrehányások után könyzapor. Ez volt a rendes egy álló hétig. Esett ugyan itt-ott egy elkésett csók is. A szerelem azonban már végkép oda volt. Megértettem, hogy ezek az emberek megviselt szerelmökkel járnak vezekelve a világot.

Csakhamar benső barátok lettünk. Az én jelenlétem különben hasznukra vált nekik. Megmentette őket a fenyegető tétea-tetekől. Viszont nekem meg tetszett az ő társaságuk. A férfi, az igazat megvallva, ingerelt. Hogyne, mikor ő „a

HIREK.

Tájékoztató.

A fürdő (telefonszám 118.) minden nap reggel 6 órától kezdve déli 12 óráig az urak részére nyitva van hölgyek részére minden hétfő, szerda és pénteken déltől 3/4 óráig délután. Ugyanazon napokon este 5 órától 7-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap déliben gőzfürdő. A kádfürdő reggeltől este 7 óráig nyitva van.

Május 1. Iparvédő szervezkedő gyűlés.
Május 6. Megyei áll. választmányi ülés.
Május 8. Tiszti szék.
Május 8. A jegyző-egylet közgyűlése.
Május 8. A kulturegyesület jubiláris diszközgyűlése.
Május 9. Tavasz rendező közgyűlés.

Az ingyenes olvasóhelyiség és köz-
könyvtár nyitva van minden nap délután 5 órától este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon d. u. 2 órától este 10-ig. Könyvtérora vasárnap, szerda, péntek délután 5-7 óráig.

— Személyi hir. Dr. Dellimanich Lajos főispán ma délelőtt hivatalos ügyekben Budapestre utazott.

— Az osztrák-magyar bank köréből. Az osztrák-magyar bank igazgatósága Hajts Gyula felülvizsgálót Nagybecskerekéről Kassára és Maschke Hugó felülvizsgálót pedig Kassáról Nagybecskerekre áthelyezte.

— A nagybecskereki iparvédő-egyesület szervezkedése. A magyar ipar védelmére alakult nagybecskereki iparvédő-egyesület Jankó Ágoston alispán elnöklésével csöndben, de serényen működik már eddig is. Az egyesület most nagyobb arányokban fog szervezkedni s ezért, mint már említettük, május hó elsején, vasárnap délelőtt fél 12 órakor szervezkedő gyűlést tart a vármegyeháza dísztermében.

A szervezkedő gyűlésre, mely az iparvédő-mozgalomnak itteni tevékenységét nagy mértékben előmozdítani hivatva van, különösen fölhevítjük ugy iparosaink és kereskedőink, valamint a nagyközönség figyelmét is, mert vállvetett közös együttműködéssel a mozgalom sikere biztosítva lesz.

— Az oppova-torontálvásárhelyi vasút. Az Oppova-torontálvásárhelyi vasút közigazgatási bejárását a Fábian Lajos budapesti mérnök által készített tervek alapján ez év május tizenharmadikán eszközlik Szűts András miniszteri titkár vezetése mellett. A szabványos nyomtávu vasútvonal körülbelül tizenhat kilométer hosszú s a titel-pancsova-kubini helyiérdekű vasút Oppova állomásából a torontáli helyiérdekű vasutak

tulajdonos volt és én elég boszantó szerepet játszottam.

Szerettem Germainet — szerettem távolról — és bele soványodtam. Az asszonyka észrevette ezt és épen nem haragudott érte. Oh, milyen maliciózus fényben égtek a szemai hosszú szempilláin át.

Az ál házaspár viszonya napról-napra tart-hatatlanabb lett. Ideges kiáltozások, toporzékolások, sirás hallatszott át hozzám folytonosan. Reg-gelenként a szemek vörösek, az ajkak duzzogók voltak. Nekem kellett aztán a békét helyreállítgatnom, ami épen nem volt kellemes feladat.

Egy nap azonban, a mint künn sétáltam a virágos réten s gondolatokba voltam merülve, hogy miként fordíthatnám hasznomra a pár meghasonlását, apró szapora léptek zaja ütötte meg a fületem. Élénken hátra fordultam, Germaine volt leverten, szomorun, zokogva, átnedvesedett zsebkendővel égő szemein... Amint közelembre ért, kétségbeesetten kiáltotta:

— Mentse meg!

Erre hangos zokogások közt tüzetes val-

Temetkezési vállalati értesítés.

Tisztelettel bátorkodunk Nagybecskerek város és vidéke n. é. közönségét értesíteni, hogy sok éven át Pancsován fennállott temetkezési vállalatot újonnan felszereltem és Nagybecskerekre áthelyeztem. Elvállaljuk a legegyszerűbb, valamint a legegységesebb temetkezéseket a legolcsóbb — osztályok szerint beosztott — árak mellett. Szükség esetén kérjük vállalatunkat teljes bizalommal felkeresni és megbízatással támogatni. Meg-bizalások 1910. évi május hó 1-től Pollák Jakab butorkereskedésében felvételnek.

Raktár fa- és ércokoporsókban.

Összes temetkezési cikkek raktára.

Kiválótisztelettel

Telefon-szám 242.

(341-52)

Reiser István és Társa

Éjjeli csengetyű Gimnázium-u. 13/510. sz. a.

temetkezési vállalkozók.

Torontálvásárhely állomását fog vezetni. Előenged-
ményese kernyecsai Jagodics János földbírtokos.

— **Szerb kongresszusi választások.** A nagy-
becskereki szerb radikális párt tudvalevőleg
Magyarov Szvetozárt jelölte a karlóczai
gör. kei. szerb egyházi kongresszus kiküldöttjévé.
A miniszter azonban a nagybecskereki szerb
takarékpénztárnál előfordult sikkasztások követ-
keztében az akkori elnökség, választmány és
hitközségi tagok aktív és passzív választói jogát
felüggesztette s mivel Magyarov is a vezetőség-
ben volt, az ő választói joga is fel van függesztve,
tehát nem választható meg. Ennek következtében
a nagybecskereki szerb radikálisok tegnap délután
értekezletet tartottak, a melyen elhatározták,
hogy Magyarov helyébe Mrksity Jása volt
országgyűlési képviselőt jelölik.

— **A Halley-üstökös és az időjárás.** Meteor
a jeles magyar időjós jelenti: Az időjárásban a
13 és 17-iki változási napok erős változást hoz-
tak, de a 13-ik enyhe és csapadékos jelleggel,
míg a 17. már szeles, zivataros, többféle jégeső-
vel vegyes változatokat, sőt nagy viharokat is
hozott nyugot Európában. Ebből hősiyedés állott
elsősorban már 20-án, amidőn a Halley-üstökös
a számítás szerint napközbe került, melyet
ezután a 22-iki Jupiter együttállása támogatott.
Most még erősebb változásokat várhatunk, amelyek
között éjjeli fagy is igen valószínű, sőt a 24-iki
változási nap jellege sem az enyhület felé viszi
még az időjárást, hanem csak ezt követően vár-
hatunk állandóbb meleg időt, mely kevés válto-
zással május 8-ig tartó időközött igér a bolygók
részéről. Igen érdekes a Nap felülete jelenleg,
amennyiben már hosszabb idő óta azt lehet mon-
dani, hogy foltmentes, holott a tudományos meg-
figyelés azt tartotta eddig, hogy az üstökös-járás
akkor sűrű, a midőn a Napon sok a folt. Bár
ezt fordítva is mondhatná, így azonban már a
tömeg s ezzel a bolygók állásainak befolyását
ösmerné el a foltképződésre nézve, amit pe-
dig elősmerni nem akar. De a jelenlegi meg-
figyelések eddig, a gyakori üstökös-járás da-
cára azt sem nem igazolták, ha csak ezután
nem lesznek nagyobb forradalmak a napon, a
midőn az előtt az év nevezetessége, a Halley
üstökös elvonult, a melyhez legközelebb a na-
pokban került volna a számítás szerint. Május
havának változási napjai 2, 5, 7, 8, 10, 12, 16,
19, 21, 24, 25, 29, 31-ikére esnek. Legerősebb
hatásnak a 8, 12, 19, 24-ikiek, inkább hűvös,
hideg, szeles, esetleg csapadékos, mint enyhe
jelleggel. Május havának eleje, majd a 13. és
19-iki közti időszak, valamint a 25. és 29-iki az,
a melyben az enyhe jelleg leginkább van hivatva
a bolygók részéről kifejlődésre jutni. A csapa-
dékos jellegét a 8-iki fogja leginkább elő-
mozdítani.

— **Véres templomépités.** Mint Nagyszent-
miklósról jelentik, kedden nagy szerencsétlenség
történt. Az ott most épülő zsidótemplom épület-
állványa ugyanis összeomlott és három embert
súlyosan megsebesített. Az egyik sebesültnek
Pajtity Istvánnak összetört a medencecsontja,
Komlósnak Damján agrárködést szenvedett és
Zensér Mártonnak a fejét zúzta össze a leomló
állványtömeg. A helyszínén közvetlenül az eset
után megjelent Erdőgh Virgil főszolgabíró,

lomást tett előttem. Így megtudtam, hogy egy
párisi ékszerésznek a törvényes neje. Három éven
át hű maradt a férjéhez, aztán egy napon, maga
sem tudja, mi módon, faképnél hagyta a férjét
és a gyermekeit — ketten voltak ezek — a
kherubínok, kiknek volt alkalmam látni az arc-
képét egy éremben, — oda hagyott mindent,
hogy kövesse Langlois Gusztávot, egy gavallér
utazó ügynököt, kibem eszményképét látta...
Most már kiábrándult, meghasonlott önmagával
nincsen más vágya, mint hogy visszatérhessen és
viszontláthassa az övét.

— Mit kíván tehát tőlem, kérdeztem a
keservesen siró asszonykától?

— Legyen szives beszélni Gusztávval, én
nem merek.

Csókolni való volt, amint így könyörgött.
Egy pillanatra az az örült vágyam támadt, hogy
átöleljem és össze-vissza csókoljam azt a pom-
pás érzéki szájat, melynek a széleit a fájdalom
lebígyesztette. De szerencsére megfékeztem
magamat.

Egy óra múlva leróttam Gusztáv ural
szemben megbízatásomat. Meglepetésemre való-
ságos lelkesedéssel fogadta. A könnyű siker
fölötti örömben később mindketten hálálkodtak
nekem. Germaine legott papirost, tollat vett és
futott irni a férjének.

— Értem fog jönni, mondta vidáman, a
miat mellettem elsurrant.

A hogyan róla beszélt, mindjárt láttam,
hogy ez az ember egyszerű teremtés lehet, akit
azonban a kis asszonyka mindenek dacára forrón
szeret. En pedig nem tudtam hová lenni. Oda-
adásom olomsúlylyal nehezült rám. Borzasztó
két napot életem át majd Germainnel, majd
Gusztávval, kik még mindig egyre hálálkodtak, a
miért megszabadítottam őket egymástól.

Dr. Kasovits járásorvos, Bozsó Mátvás
segédjegyző és Klein Péter albiró. A helyszíni
vizsgálaton jegyzőkönyvet vettek fel az esetről,
bekötötték a sebesülteket, kiket azonnal a kör-
házba szállítottak. A szakértők szerint a szeren-
csétlenséget a főállvány keresztgerendájának kor-
hadat volta idézte elő. Az építkezések vállalkozója,
Alk János és ennek munkavezető pallérja ellen
vizsgálatot indítottak.

— **Sacharin a Délvidéken.** A sacharin-
csempészes ügyében a budapesti rendőrség a
vizsgálatot kiterjeszti abban az irányban is, hogy
Török Sándor és Egger Leó dr. milyen szere-
kél használta fel a sacharint, mint édesítő szert,
— természetesen titokban. Ugyanis úgy Török,
mint Egger többféle gyógycukorkakészítményt
hoztak éveikig forgalomba. Az esettel most több
vidéki hatóság is foglalkozik, különösen abban
az irányban, hogy kik azok a magánosok, külö-
nösen kereskedők, kik a sacharint a nép között
cukor helyett árusították és elbitették a laikus
emberekkel, hogy a sacharin nemcsak sok-
szorososan pótolja a cukrot, hanem táplálóbb és
egészségesebb. Nemcsak az ország északi megyéit,
hanem a Délvidéket is elárasztotta a Török,
Markovics és társa cég sacharinnal. Még a kőbör
kucsébberek is a Galenus-gyárban készült sacharin-
pasztillákat árulták — különlegesség gyanánt.

— **A kolumbácsi légy.** A Délvidéknek való-
ságos csapása a kolumbácsi légy, mely tavaszkor
óriási rajokban száll tova a legelőkön, a marhát
agyonkínózza, elpusztítja. A kolumbácsi légy eb-
ben az évben is megkezdte pusztító körutját. Az
első hely, ahol feltűnt, Temeskubin. Tegnap egy
óriási raj kolumbácsi légy lepte el temeskubini
legelőn a marhákat ugyanarra, hogy a legelőn
volt összes állatot sietve haza kellett hajtani.
Az ártalmas rovarok az épen gyakorlatozó katoná-
ság gépfegyverosztályának és a tisztek lovait is
ellették, úgy, hogy a katonaság kénytelen volt a
gyakorlatot abbahagyva bevonulni. Egy tisztnak
a lova eközben megvadult és elvágta magát.

„Buziási Phönix“ az egyedüli bakterium
mentes természetes ásványvíz s ezért nemcsak
hazánkban, de az egész művelt világ orvosai
által mint legkiválóbb természetes, az egészség
előnyére való üdítő és gyógyvízként ajánlatik.
„Buziási Phönix“ a hazai ásványvizek leg-
elterjedtebbje és az egész világon legelőnyöseb-
ben ismert.

222-8

Színház.

* **Luxemburg grófja** Lehár legújabb ope-
rettjének sikerét mi sem bizonyítja jobban, mint-
hogy nálunk ami egyhónapi rövid színiévadunk-
ban negyedszer is zsufoolt házat hozott. A közö-
ség tegnap este is úgy élvezte a szép melódiákat,
mint az első este s változatlan, sőt fokozott tet-
széssel kísérte az előadást s majd minden ének-
számot megismételtetett. Az előadás jó volt s a
színészek, élőkön Kaposi Józsaival, Toronyi
Gyulával, pompás énekszámokkal, továbbá
Mezei Margittal, Solymosi Sándorral s
Nagy Pállal mind a legjavát nyújtották.

A harmadik nap végre a reggeli vonathoz
kísértem ki a férfit, míg Germaine tudatta velem,
hogy a férje az esteli vonattal meg fog jönni.
Szerényen háttérbe akartam vonulni, de az
asszonyka tiltakozott.

— De nem. A férjem ismerni akarja önt!
Férfiassan fogadtam ezt az utolsó kinszen-
vedést. Úgy magamban, hogy erőt merítsek, nagy
érdemnek róttam fel elkövetett szép tettemet.

Germaine lement a szálló kertjébe s kért
engemet, hogy menjek vele. Szép, de kegyetlen
kívánság volt tőle. Egy hintaszékbe temetkezve
hanyagul ringatta magát. Képzéljék hozzá a fel-
hőtlen két eget, a madarak kedves csicsérgését
a lombok között s a langyos szellő susogását, a
mint a rózsákat csókolgatta.

Brutálisan, hangos fütty zavarta fel az is-
teni idült.

— A vonat! mondtam.

Germaine egymásra rakta a lábait.

— Bizonyára... De nem szükség azért
zavartatni magunkat... Apropos, el is feledtem
önt figyelmeztetni. Egy pár sort kaptam a fér-
jemtől, melylyel arról értesített, hogy csak holnap
jöhet értem.

Kedvesem elpirult és mosolygott. Megértet-
tem a furfangját. A kedvese és a férje közt pár
órai ürt eszelt ki az én számomra. Ezzel akarta
háláját kifejezni irántam. Ugy-e bár, hogy néha
nagyon különösek a nők!

Azt mondta, ez lesz az ő apoteozisa. A
jövőben aztán csak családanya lesz. Megtartotta-e
szavát? Nem tudom.

Kijelentése minden esetre megengedte ne-
kem, hogy kezet szorítsak a férjével minden utó-
gondolat nélkül. S a kis emberke nagy hálálkodá-
sok közt mondott nekem köszönetet a neje meg-
mentéséért.

Pierre Villetard.

A sacharin.

Nagybecskerek, április 29.

A fővárosi sacharin-csempészetből kifolyó-
lag az utóbbi időben nagyon sokat olvashatunk
a sacharinnal. Egyes droguista cégeknek ugyanis
nagy mennyiségű sacharint találtak és rájöttek,
hogy ezt a csak korlátozott mennyiségben forga-
lomba hozható cikket száz meg száz méter-
máza mennyiségben adják el.

Hogy mi célra, azt a közönség legnagyobb
része nem tudja és ha a lapokban ez a név
vagy szó véletlenül nem fordulna elő, a sacharint
magát nem is igyekeznék megismerni. A sacharin
szóval talán nem is szerezne fogalmat, vagy
pedig Sacherlin-félszigettel, vagy Zacherlin poloska
irtószerral tévesztené össze.

Ezért nem tartom érdektelennek tehát a
sacharinról egyet-mást felemlíteni.

Sacharum album a cukor, melyet köri-
belül 1757. óta Markgraf szerint a cukorrépből
nyerünk. Markgraf felfedezése előtt a cukrot
kizárólag a cukornádból nyerték. A cukor ma
már az egész világon elterjedt, nélkülözhetetlen
élvezeti cikk s nemcsak a kis gyermekek kíván-
ják a cukrot, de minden világrész népe ételének
és italának elkészítéséhez cukrot használ és
hogy mily mérvben fogyasztják a népek a cukrot,
mutatják a következő számok: A világ cukor-
termelése 4.735.059 tonna répacukor, 2.372.000
tonna nádcukor, egyedül Németországra esik ez
összegekből 1.541.353 tonna. Cuba szigete maga
119.000 km² területtel, 1.7 millió lakossal
10.000.000 métermáza cukrot termel évente és
a cubai termés nem ritkán irányítja piacainkat.
Mindez a cukormennyiség nem elegendő a
világ népeinek, és míg alig kétszáz évvel ezelőtt
alig ismerték a kávét, a cukrot, ma már pót-
szerekről gondoskodnak és igyekeznek ezt az
élvezeti cikket olcsóbb cukorral: a sacharinnal
pótolni. A cukorgyártásból (mely nálunk Nagy-
becskereken úgy látszik soká vajudik) az egyes
államoknak nagy jövedelmük van és a cukor-
gyártástól 1895-ben adó fejében Ausztria-Magyar-
ország 76 millió koronát veit be, ezen nagy adók
drágítják leginkább a cukor árát.

Az ember kutató ereje, a kémia segítségével
immár képes egy a cukornál 300-szor édesebb
anyagot előállítani. Ez a sacharin! Ez az új
cukornem Stutzer, Salkovskij, Bruylants, Aducco
és Mossó híres vegyészek kísérletei szerint az
egészségre teljesen ártalmatlan. Stift Anton
kísérletei alapján azt állítja, hogy a sacharin a
szervezetből változatlanul kerül ki, míg Worms,
Elsässer és Kohlschütter karlsruhi fürdőorvosok
a sacharinnal kedvezőtlen tapasztalatokat sze-
reztek. Ez utóbbiak szerint a sacharin használata
után étvágytalanság, emésztési zavarok és
diarrhoe áll be. Bronardel, Pouchet és Ogier
párisi orvosok szerint a sacharin hatását ked-
vezőtlennek nyilvánítják.

A tény azonban az, hogy a sacharin 300-
szor édesebb lévén a közönséges cukornál, az
egyes országok gyárosai a konkurens cikktől
félre keztek és látjuk is, hogy minden államban
a sacharinra óriási vámtételeket szabtak. A
sacharint a bor, sör, ecet és likőr gyártásánál
használják javító szerül édesítésre. (Schellisálás)
Cukorbetegségben szenvedők diabetikusok a
sacharint orvosi rendeletre használhatják, mert
szervezetük édességhez lévén szokva, a sacharin
változatlanul, bomlás nélkül hagyja el testét.

A sacharint csak 1884. óta ismerjük s
Fahlberg Baltimorei egyetemi tanár és Remsen
Ira 1879-ben az orthosulfamin bensoesav elő-
állításán fáradoztak és kísérleteik közben sikerült
nekik nem ezt a vegyét, hanem ennek anhydridjét
nyernek, mely különös édes ize feltűnt nekik.

Édes ízénél fogva el is nevezték sacharum-
nak. Fahlberg 1884-ben megalakította List és
társával Westerhulsenben az egyetlen sacharin-
gyártat a kontinensen, mely naponta 50 kg.
sacharint termel, mely sacharin nyeréséhez
Németország foszformennyiségének $\frac{2}{3}$ része is
szükségeltetik. A Fahlberg—List-féle sacharin-
gyár évi termelése 50.000 mm. cukornak felel meg.

A sacharin sárgás-fehér port képez, vízben
nehezen oldódik, úgy, hogy 1 liter víz alig képes
többet feloldani, mint 3 grammot, könnyebben
oldódik a sacharin azonban alkoholban, aetherben.

A sacharin antiseptikus, fertőtlenítő hatású
és háziasszonyaink igen jól csalekednek, ha a
befőtt közé kis sacharint tesznek, mivel a sac-
charin az erjedést gátolja.

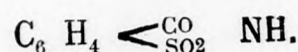
Ha 70 liter vízbe 1 gramm sacharin fel-
oldok, úgy a víz édes, míg a finomított cukor ize
csak akkor vehető még ki, ha 1 gramm cukrot
 $\frac{1}{4}$ liter vízben oldok fel, a sacharin tehát 280-szor,
kerekek számban 300-szor olyan édes, mint a fino-
mitott cukor. Por alakjában a sacharin a cukor
pótlására is szolgál.

A gyakori sacharin-csempészeteket mindjárt
megértjük, ha a következő számokat vesszük
figyelembe. 1 kiló sacharin kb. 200 koronába kerül,
ez az egy kiló sacharin 300 kiló finomított cukor-
nak felel meg, ebből látjuk, hogy a sacharin ol-
csóbb. Azok a cukoranyagok, melyek a nád, vagy
répacukornak konkurrensai lehetnek kétfélek. Olya-
nok, melyek mint a nádcukor physiologiai alapon

hasonló összetételűek, mint a nádcukor, szénhidrátok, azaz oly vegyek, melyek szénből, hidrogénből és oxigénből állanak, még pedig oly vegyi szerkezetűek, hogy a hidrogén a víz képlete szerint kétszer oly nagy mennyiségben fordul benne elő, mint az oxigén.

A keményítő-, vagy köznyelven krumpli-cukor, szőlőcukor, melyet mesterséges módon nyerek keményítőtartalmu anyagokból, így burgonyából, búzából, rizsből. Ez a keményítőből nyert szőlőcukor összetételre nézve teljesen megfelel a nádcukornak, de sem a nádcukornak, sem a répacukornak konkurrens nem lehet soha, mivel a krumpli-cukor cukortartalma alig emelkedik 45%-nál magasabbra és tényleg csak a bor édesíthetősége szolgál, mivel nem oly édes, mint a raffinált fehér cukor. Fischer tanár Würzburgban Tafel Juliusal egyetemben glicerinnel nyert cukrot, melyet acrosenak nevezett, ép úgy elerjed, mind a szőlőcukor, de optikailag nem változik s olyan drága, hogy a mi közönséges cukorunknak konkurrens szintén nem lehet.

Egyedül a sacharin tér el vegyi összetételben minden más cukornemtől. A szőlőcukor, nádcukor, szénhidrát, a sacharin nem is cukor, nem is szénhidrát. Ha $C_6H_{12}O_6$ a szőlőcukor képlete belőle kivágjuk, hogy a H kétszer oly mennyiségben van jelen, mint az O, ez szénhidrát. A sacharin képlete:

Előállításuk komplikált, oly komplikált, minőhöz hasonló eljárási módszer egy emberi tápszer előállításánál sem ismeretes.

A világtógáz gyártásánál tudvalevőleg kátrányterméket nyerünk és ezen kátránytermék a sacharin nyereségének kiindulásul szolgál. Ezen nyert kátránytermékeket most részletes leírásnak vetjük alá, vagyis 120, 130, 140° lepárolgatjuk a kátrányt, mi által különféle foknál különféle melléktermék származik. Az ily módon 120°-nál nyert terméket destillátiónak veve alá, 111°-nál $C_6H_5CH_3$ toluolt kapunk és ez a toluol a sacharin főalkotó része. A toluolt kénsavval kezelik, amiből a toluol derivátjai származnak. Ezen vegyeket majd szódával, majd foszfor vegyekkel, végre chlorral, tehát csupa mérgező anyagokkal kezelik. Ezek után ammoniákat használnak, majd hypermangan savaskáliummal hozzák össze a vegyeket, mely vegyeknek ismét savakkal kezelése után képződik a sacharin.

Nálunk csak gyógyszerárakban árusítható a sacharin és ott is csak kis mennyiségben. Mivel még nem régóta ismeretes és mivel a tudósok hatásáról ellentétes nézetek vannak és mivel tényleg nincs alaposan kipróbálva és a cukorgyárosok érdekeit veszélyeztetheti, forgalomba hozatalának korlátozása tényleg indokolt.

Perl Mihály,
felső keresk. iskolai tanár.

TÁVIRATOK

A helyzet.

Budapest, április 29. (A „Torontál” eredeti távirata.) A miniszterelnök már visszaérkezett semmeringi üdüléséből Budapestre s most itthon készíti elő a további teendőket a választási küzdelemre. Különösebb eseménye csak egy van a politikának, amely azonban mindenesetre nagy-jelentőségű s élénken bizonyítja a kormány-nak nemzeti ügyeink érdekében való energikus eljárásának eredményes voltát. Ez az esemény az, hogy a honvéd tüzérség ügyét annyira előre vitte a kormány, hogy most már küszöbön áll a felállítása. Ezen kívül még több kedvezményt biztosított a honvédségnek, úgy, hogy rövid kormányzásának ideje alatt is erős alapokat rakott le a honvédségben a magyar nemzeti hadsereg számára.

A miniszterelnök itthon.

Budapest, április 29. (A „Torontál” eredeti távirata.) K h u e n-H é d e r v á r y Károly gróf miniszterelnök az éjjel Bécsből visszaérkezett Budapestre. A miniszterelnök nyilatkozata szerint semmeringi üdülése rendkívül jó hatással volt egészségére, úgy, hogy teljesen friss erővel folytathatja munkáját.

Tanácskozások a miniszterelnöknél.

Budapest, április 29. (A „Torontál” eredeti távirata.) T i s z a István gróf ma délelőtt meglátogatta K h u e n-H é d e r v á r y Károly gróf miniszterelnököt, a kivel több mint egy óra hosszat tárgyalt.

Ugyancsak délelőtt fogadta a miniszterelnök H a z a y Samu honvédelmi minisztert, majd utána J a k a b f f y Imre belügyi államtitkárt, a kikkel szintén húzamosabb ideig tanácskozott.

Minisztertanács.

Budapest, április 29. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint félhivatalosan jelentik, holnap délelőtt minisztertanács lesz, mely a folyó ügyeket fogja tárgyalni.

A honvéd tüzérség.

Budapest, április 29. (A „Torontál” eredeti távirata.) Illetékes helyről jelentik, hogy a honvéd tüzérség felállítása küszöbön áll. A tüzérség legénységét a jelenlegi létszám keretén belül a honvédség kebeléből fogják venni.

A tüzérségen kívül a király a honvédelmi miniszter előterjesztésére még hozzájárult ahhoz, hogy kísérletképpen a honvédségnél gazdasági hivatalok szerveztessenek, valamint hogy 1911-től kezdve 35 évi szolgálat után a teljes fizetés fizetessék nyugdíjképpen.

Tisza István gróf Kolozsvárott.

Budapest, április 29. (A „Torontál” eredeti távirata.) Kolozsvárott a nemzeti munkapárt vasárnap nagygyűlést tart, a melyen részt vesz T i s z a István gróf is, aki ezuttal is beszédet fog mondani.

A horvát bán Budapestén.

Budapest, április 29. (A „Torontál” ered. távirata.) T o m a s i c s Miklós horvát bán, aki tegnap este Budapestre érkezett, ma délután 1 órakor hosszab ideig tanácskozott K h u e n-H é d e r v á r y Károly gróf miniszterelnökkel a horvát választói reform tárgyában. A bán két napig marad Budapestén s a kormány különböző tagjaival tanácskozik.

Az obstrukció ellen.

Budapest, április 29. (A „Torontál” eredeti táv.) A nagytekintélyű „Budapesti Hírlap” mai számában vezérlő helyen erősen támadja az obstrukció politikáját, melyet J u s t h Gyula hirdet kortesutjában s a többi között a következőket írja:

Ez a politika körülbelül rendszert csinál az obstrukcióból. Egy rendszerre alapított obstrukciótól pedig — ugye mond — mi nem a kormányt feltjük, hanem sokkal becsebb javak kerülnek kockára. Javak, amelyekért a nemzeti ellenzék amikor nemrégiben többségben volt, jónak látta megalkudni, lemondván a harc erőszakolásától a végletekig. Ez olyan tanulság és tapasztalás, mely a Justh-párt fenyegetőzését könnyelműnek és vétkesnek bélyegzi. Az országnak egy nemzeti többségre van szüksége, mely a királylyal a megegyezést keresi s ha ez nem lehetséges, akkor egy becületes, komoly, feladata magasztán álló ellenzékre, a mely el van szánva arra, hogy komoly, becületes parlamenti küzdelemben áll helyt a nemzet igazáért és nem kockáztatja a nemzet nagy és szent javainak érdekeit csak azért, hogy egy nemtetsző kormány fejét vegye céltalanul. Amely ellenzék cleve obstrukcióval fenyegetőzik, az nem argumentumaitól, nem igazától, erkölcsi és értelmi erejétől várja a diadalt, hanem az erőszakától. Amikor bunkóval megy az eszmék harcába, vészes volna nemzeti ügyünkre, ha későn találják megtanulni, hogy a botnak két vége van.

Belépés a nemzeti munkapártba.

Budapest, április 29. (A „Torontál” eredeti táv.) B u r g y á n Aladár volt függetlenségi képviselő tegnap belépett a nemzeti munkapártba.

Aehrenthal üdülése.

Budapest, április 29. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Abbáziából jelentik, A e r e n t h a l gróf közös külügyminiszter odaérkezett s rövid ideig Abbáziában üdülni fog.

Az albániai forrongás.

Budapest, április 29. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Üszkübből sürgöny-

zik, a török katonaság Kacsaniknál körülfogta az albán lázadók főhadierjét. Az albán lázadók rövid idő alatt egészen a törökök hatalmában lesznek. A jelentés szerint a lázadókat haditörvényszék elé állítják.

Hofrichter beismerő vallomást tett.

Budapest, április 29. (A „Torontál” ered. távirata.) Mint Bécsből sürgönyzik, H o f r i c h t e r, a ciankális főhadnagy tegnap délután a bécsi helyőrségi bíróság előtt beismerő vallomást tett. Azt mondja, hogy a neje iránt való szerelme vitte a bűnre. Minél előbb be akart jutni a vezérkarba, hogy nejének gondtalan életet biztosítson. Hofrichter bűnét a katonai törvény orgyilkosságnak minősíti s halállal bünteti.

Határidő-üzenet.

Budapest, április 29. (A Lloyd távirata.)

Buza (májusra)	23-90
Buza (októberre)	20-78
Rozs (áprilisra)	16-58
Zab (áprilisra)	13-14
Tengeri (májusra)	11-58

Közzgazdaság.

Piaci árak.

Hivatalosan feljegyeztettek a Nagybecskerekben pénteken megtartott heti vásár alkalmával:

buza	50 kg.	10-80 korona
kétszeres		9-
rozsa		8-70
árpa		5-20
zab		6-20
kukorica (uj)		5-20
repce		7-80
széna I.		7-
II.		6-
szalma I.		5-
II.		5-
burgonya 1 kg.		10-
disznóhus I.		1-80
II.		1-70
marhahús I. 1 kg.		1-20
II.		1-12
borjúhus I.		1-56
II.		1-60
juhhus		1-08
zsir		1-68

Ingtatlanok forgalma.

Nagybecskerek város területén 1910. évi április 15-től, 1910. évi április 29-ig terjedő időszakban a következő ingatlanváltozás történt: Lakatos tulajdonát képező 3 hold szántót megvette Erekó Sztéva 3530 koronáért. Dudák János és Katica tulajdonát képező 685 ö. sz. házat megvette Rudas Ferenc és Mária 17000 koronáért.

Felelős szerkesztő: SOMFAI JÁNOS.

Vonatok érkezése és indulása

Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekéről.

Érvényes 1909. október hó 1-től.

Erkezik:

a) A nagybecskereki pályaudvarra:
Temesvár, Versecz, Zombolyáról: délelőtt 9 óra 28 p.
Pancsováról: délután 5 óra 15 p.
Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 18 p.; délután 5-50 óra
Szegedről: (mótorokosi) d. e. 9 óra 47 perc.
Budapest—Nagykikindáról: este 9 óra 50 perc.
Szécsányból: este 6 óra 40 perckor.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarra:
Zombolyáról, Verseczről, Alibánárról és Temesvárról: este 8 óra 05 perc.
Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon reggel 8 óra 30 perc.
Pancsováról: reggel 8 óra 27 perc.
Zombolyáról: (keskenyvágányu vonal) reggel 8 óra 23 p. délután 4 óra 10 perc, este 9 óra 02 perc.
Szécsányból: este 6 óra 31 perckor.

Indul:

a) A nagybecskereki pályaudvarról:
Pancsovára: délelőtt 8 óra 10 p.; este 7 óra 5 p.
Szeged—Budapestre: d. e. 9 óra 50 p.; este 6 óra 46 p.
Szegedre: (mótorokosi) délután 1 óra 15 perc.
Nagykikinda—Budapestre: reggel 6 óra 7 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarról:
Zombolya, Temesvár, Versecz: délután 4 óra 15 p.
Temesvár, Versecz, Antalfalva—Pancsova és Alibánára: reggel 3 óra 38 perc.
Zombolyára: (keskenyvágányu vonal) reggel 2 óra 26 p. délelőtt 11 óra 55 p., délután 5 óra 25 perc.
Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon d. e. 11 óra 38 perc.
Szécsányra: reggel 8 óra 31 perckor.
Módosról—Temesvárra: minden kedden, pénteken és vasárnapon 2 óra 10 p. délután.
Temesvárról—Módosig: minden kedden, pénteken és vasárnapon indul Temesvárról 11 óra délelőtt.
Módosról—Zombolyára: minden kedden, pénteken és vasárnapon délután 2 órakor.
Zombolyáról—Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon délután 5 óra 20 perc.
Szécsány—Versecz: minden csütörtök és vasárnapon reggel 5 óra 30 perckor.

Hirdetmény.

A Nagybecskereki takaré- és előleg-egylet mint részvénytársaság az életbiztosítással kapcsolatos betétüzletet bevezette

s e célból egy kiváló életbiztosító társasággal lépett összeköttetésbe.

Az üzletág lényege a következő:

A belépni szándékozó kötelezi magát **1 koronás heti részletek** fizetésére. A befizetéseket nem kell feltétlenül hetenként eszközölni, előre esetleg több részlet is fizethető. Ezzel kapcsolatban minimális pótdíj ellenében egyszersmind életét is biztosítja.

15 év elteltével,

amikor az 1 koronás heti befizetés kamataival együtt 1000 koronára nő fel, ezt a teljes összeget, vagyis

1000 (Egyezer) koronát kézhez kapja.

Amennyiben azonban **tetevő már az első részlet befizetése után elhalálozna, az egész 1000 korona haladéktalanul esedékessé válik.**

Ha azonban a díjak befizetését 15 év előtt beszüntetné, úgy

betétjét kamatos kamataival bármikor kézhez kapja.

Beléphetnek 20—60 évig terjedő életkorban levők.

Egy-egy ügyfél több 1000—1000 koronás tételt is jegyezhet.

Amidőn a nagyközönség figyelmét az észszerű takarékoság eme legújabb módjára tisztelettel felhívjuk, még csak azt jegyezzük meg, hogy az ország más helyein létesített hasonló rendszer a legmelegebb fogadtatásban részesült és ma már milliókra megy az összeg, melyet az országban ilyenképen jegyeztek.

Bővebb felvilágosítással készséggel szolgál a

Nagybecskereki takaré- és előleg-egylet mint részvénytársaság.

254—x35

A nagybecskereki izr. nőegylet elnökségétől.

Közgyűlés.

„Az izraelita nőegylet“ folyó évi május hó 8-án d. u. 4 órakor a hitközség irodájában

évi rendes közgyűlését

fogja megtartani, melyre az egylet t. c. tagjai tisztelettel meghívottnak.

Napirend:

1. Az évi jelentésnek és 1909. évi zárszámadásoknak előterjesztése.
2. A számvizsgáló-bizottság jelentésének előterjesztése és a felmentvény megszavazása.
3. Az 1910. évi költségvetésének tárgyalása.
4. A választmányi tagok megválasztása.
5. Netáni indítványok tárgyalása.

Nagybecskereken, 1910. évi április 28.

Löffler Jónás, titkár. Winter Katalin, elnöknő.

2845/1910. tkvi sz.

344—3.3

Hirdetmény.

Rudolfsgnád község tkvi betétjei az 1886: XXIX. t.-c., az 1889: XXXVIII., az 1891: XVI. t.-c. és az 1897. évi 47532. sz. igazságügyminiszteri utasítás értelmében elkészülvén és a nyilvánosságnak átadatván, ez azzal a felszólítással tétetik közzé:

1. Hogy mindazok, kik az 1886: XXIX. t.-c. 15. és 17. §-ai alapján — ideértve e §-oknak az 1889: XXXVIII. t.-c. 5. és 6. §-ában és az 1891: XVI. t.-c. 15. §. a) p.-ban foglalt kiegészítéseit is — valamint az 1889: XXXVIII. t.-c. 7. §-a és az 1891: XVI. t.-c. 15. §. b) p. alapján eszközölt bejegyzések érvénytelenségét kimutatják, evégből törlési kereseteket, azok

pedig, akik valamely teherátvitelének az 1886: XXIX. t.-c. 22. §-ai, illetve az 1889: XXXVIII. t.-c. 15. §-a és az 1897. évi 47532. sz. igazság. min. utasítás 71. §. 4. p. s a 83. §-a alapján való mellőzését megtámadni kívánják, e végbői keresetüket 6 hónap alatt, vagyis 1910. évi október 25-ik napjáig bezárólag a tkvi hatósághoz nyújtsák be, mert az e meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után indított kereset annak a harmadik személynek, aki időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett, hátrányára nem szolgálhat.

2. Hogy mindazok, akik az 1886: XXIX. t.-c. 16. és 18 §-ainak eseteiben — ideértve az utóbbi §-oknak az 1889: XXXVIII. t.-c. 5. és 6. §-ában foglalt kiegészítéseit is — a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése ellenében ellentmondással élni kívánnak, írásbeli ellentmondásukat 6 hónap alatt, vagyis 1910. évi okt 25-ik napjáig bezárólag a tkvi hatósághoz benyújtsák, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után ellentmondásuk nem fog többé figyelembe vétetni.

3. Hogy mindazok, akik az 1. és 2. p.-ban körülírt eseteken kívül a betétek tartalma által előbb nyert nyilvánkönyvi jogukat, vagyis 1886: XXIX. t.-c. 12. §-a alapján történt felvétel esetén jogukat általában bármely irányban sértve vélik — ideértve azokat is, akik a tulajdonjog arányának az 1889: XXXVIII. t.-c. 16 §-a alapján történt bejegyzését sérelmesnek tartják — e tekintetben felszólamlásukat tartalmazó kérvényüket e tkvi hatósághoz 6 hónap alatt, vagyis 1910. évi október 25-ik uapjáig bezárólag nyújtsák be, mert e meg nem hosszabbítható záros határidő elmulta után a betétek tartalmát csak a törvény rendes útján és csak az időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg.

Együttal figyelmeztetnek azok a felek, akik a betétek szerkesztésére kiküldött bizottságnak eredeti okiratokat adtak át, hogy amennyiben azokhoz egyszersmind egyszerű másolatokat is csatoltak, vagy ilyeneket pótlólag benyújtanak, az eredetieket a tkvi hatóságnál átvehetik.

Vége ezennel közzétételük, hogy Rudolfsgnád község eddigi vezetett tkjve hatályon kívül helyeztetett és hogy tkvi ügyeinek ellátása és a tkveinek vezetése 1910. évi április 5-ik napjától kezdve az 1855 évi dec. 15-ről kelt tkvi rendelet és az erre vonatkozó későbbi törvények és rendeletek értelmében történik.

Kelt Perlaszon, 1910. évi április hó 5-ik napján, a kir. járásbiróság, mint tkvi hatóságnál.

Bodnár Gábor,
kir. albiró.

A kiadmány hitelűl:
Wappler Gusztáv,
kir. tkvvezető.

765/1910. sz.

Sztarcsova község előljárási bizottságától.

Árlejtési hirdetmény.

A vármegyei törvényhatósági bizottság 1910. évi április hó 5-ik napján 209. kgy. 6663/1910. sz. határozattal jóváhagyott II/1—1909. sz. községi képviselőtestületi határozata folytán a sztarcsovai új község-ház építési munkálat biztosítása céljából, mely építkezés 28215 kor. 95 fill. költséggel előirányoztatott, 1910. évi május 17-ik napján d. u. 3 órájára a sztarcsovai községi birói helyiségében tartandó zárt ajánlati és nyilvános versenytárgyalás hirdettetik.

A zárt ajánlathoz az engedélyezett költségösszeg 5%-ának megfelelő bantpénz csatolandó.

A munkálatra vonatkozó általános, valamint műszaki művelet és részletes feltételek a községi előljárási hivatalában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Sztarcsova, 1910. évi április 25.

340 - 3.2

Községi előljárási bizottság.